

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК СТАТЕЙ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: ПОШУКИ ТА ВІДКРИТТЯ

22–23 жовтня 2020 року

II частина

TIME OF ART EDUCATION
COLLECTION OF ARTICLES VIII OF THE ALL-UKRAINIAN SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE
ART EDUCATION: SEARCH AND DISCOVERY

Харків 2020

УДК 37.032

ББК 85я43

Ч-24

Редакційна колегія

Фомін В.В. доктор педагогічних наук, доцент (гол. ред.)

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор

Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор

Мартинюк Т.В. – доктор мистецтвознавства, професор

Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор

Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор

Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор

Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор

Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор

Бурма А.В. канд.пед. наук, доцент

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Протокол № 7 від 19.11.2020р.

У II частині збірника статей представлені матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мистецька освіта: пошуки та відкриття»:.. Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Мистецька освіта: пошуки та відкриття»: зб. статей VIII Всеукраїнської наук. - практ. конф., (22-23 жовтня, 2020) / заг. ред.В.В. Фомін– Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020, Ч-П. 169 с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал

Мова видання: українська, англійська

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2020

Діана Дегтяр

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди,
факультет мистецтв, кафедра дизайну,
магістр 2-го курсу, група БЗ-М

ГЛОБАЛІЗМ ТА ПОСТІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО. ЇХ РОЛЬ У СФЕРІ РОЗВИТКУ ДИЗАЙН ІНДУСТРІЇ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л.С. Григорова

Анотація. *Розвиток індустрії дизайну напряму залежить від стану економіки тієї чи іншої країни. В залежності від направленості політики дизайн має свої цілі, задачі, шляхи та методи виконання цих задач. Тож в даній статті розглядається залежність нашої індустрії від двох протилежних існуючих теорій розвитку суспільства, які існують на протязі багатьох років, та означають потреби людства в тому чи іншому дизайні.*

Ключові слова: *глобалізм, постіндустріальне суспільство, дизайн, економіка, інновації, розвиток, конкуренція, транснаціональні компанії, реклама, аналіз тенденцій.*

Annotation. *The development of the design industry directly depends on the state of the economy of a particular country. Depending on its policy, design has its particular goals, ways and methods of achieving these goals. Therefore, this article examines the dependence of our industry on two opposite theories of the development of society which have existed for many years and indicate the needs of mankind in this or that design.*

Key words: *globalism, post-industrial society, design, economics, innovation, development, competition, multinational companies, advertising, trend analysis.*

Постановка проблеми. «Глобалізм та постіндустріальне суспільство» – тема, яка безперечно бере свій початок в пласті вчення про економіку. Це є дві теорії розвитку та устрою суспільства, вони кардинально протилежні одна одній. Актуальність даної теми пов'язана з теперішнім існуванням цих двох напрямків розвитку економіки в світі: ми в реальному часі можемо спостерігати за їх конкуренцією. Можна зазначити, що між економічною наукою та теорією дизайну, як сфери творчості не має очевидних зав'язків, але при більш детальному розгляді, варто зазначити, що залежність розвитку дизайну прямо

пропорційна стабілізації, реструктуризації економіки та зміни курсу внутрішньої або зовнішньої політики. Дизайн-сфера напряму пов'язана з промисловістю та інноваціями, тож в даній статі варто розглянути вплив глобалізації та існування постіндустріального суспільства на темпи росту та якісну складову дизайну в світі, а також проаналізувати ринок для можливості зробити прогноз стосовно потенціалу даної сфери.

Аналіз ресурсів. Під час вивчення даної теми було проаналізовано ресурси як літературні так і медійні. Адже поняття, які було сформовано на початку існування цих явищ зараз широко знаходять свої підтвердження в новинах та Інтернет ресурсах. Проаналізувавши роботи Белла, Ільченко, Мартянова, Гейтса можна сформувати думку про те, в якому напрямку рухається суспільство та які прогнози ми маємо на майбутнє світової економіки та дизайн індустрії яка є її частиною.

Викладення основного матеріалу. Глобалізм – цілісна система взаємопов'язаних ідеологічних, політичних, економічних, соціальних, військових, культурних та інших заходів, спрямованих на утвердження в глобальному масштабі панування тієї чи іншої соціально-економічної, політичної, ідеологічної, релігійної доктрини. Як правило, джерелом глобалізму стає універсальне держава. Якщо розглядати глобалізм, як явище в сфері економічної науки, то можна сказати – це по суті система, яка спрощує всі економічні зв'язки між державами, узагальнює системи обміну або навіть оптимізує виробництво. На протязі всієї історії існування людства держави вдавалися до політики глобалізму: великий шовковий шлях зі Східної Азії в Середземномор'ї, який Китай використовував для торгівлі з індійськими, арабськими та європейськими народами, дозволив сформувати єдиний для цих регіонів ринковий простір. Наступним масштабним витком стала колонізація португальськими та іспанськими купцями Америки, а потім народження першої транснаціональної корпорації – Голландської Ост-Індської компанії, що з'єднувала Європу з азійськими країнами.

I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Не можна заперечувати той позитивний вплив, який справила глобалізація на світову економіку: тут і підвищення ефективності ринкової торгівлі (на ваш товар завжди знайдеться покупець), і зростання конкуренції (у вашого клієнта будуть пропозиції від інших продавців, а значить, вам потрібно сильніше намагатися), і більш рівномірний розподіл багатства по всьому світу.

Глобалізм – це транснаціональні компанії, які є постачальниками окремого продукту по всьому світу. Їх продукція універсальна та використовується глобально, а масштаби виробництва повністю задовольняють потреби ринку. Дизайн для цих компаній було розроблено ідеально, охоплюючи потреби найширшого кола аудиторії. Свого роду існує залежність між тим, як саме створюється бренд. Через економічну перевагу компаній і їх дизайн стає зразковим, тому що популярність продукту формує вплив на естетичне сприйняття споживача. А якість дизайну 100% залежить від реакції аудиторії. Якщо ви надаєте перевагу бургеру з McDonald's, ігноруючи Burger King, бо перший смачніший, то і асоціативно дизайн McDonald's буде більше вам подобатись. А якість дизайну залежить від популярності у споживача. Проте, що змусило вас спробувати саме їх бургер? Можливо те, що їх реклама включала в себе більше жовтого кольору. А ви любляєте жовтий. Тож з іншого боку, дизайн було спрямовано на те, щоб подобатись більш широкому колу аудиторії, створення такого дизайну має у своїй суті аналіз аудиторії та висновки стосовно того, які елементи найбільш влучно будуть впливати на бажання людей вживати продукт.

Такі роботи як, наприклад, лого Coca-Cola, залишають слід в історії людства та стають шедеврами рекламного та дизайнерського простору, як свого часу роботи Леонардо де Вінчі. Вони монументальні та формують пласт подальшого розвитку дизайну, проте наскільки швидко буде розвиватись дизайн, якщо на ринку вже є велика корпорація? Дуже складно створювати дизайн і вивести його на світовий рівень, якщо ринок вже зайнято. Тож в сфері дизайну може статись застій, бо основним рушієм розвитку дизайну є

конкуренція, а в таких умовах, вона не буде ефективною, хоча глобалізм і дозволяє заходити на ринок більшої кількості продукту.

Глобалізм допомагає спростити системи, оптимізувати їх, а виробництво повністю автоматизувати, проте від цього може стати розвиток інновацій та страждати культурна індивідуальність націй, заробітна плата кваліфікованих та менше кваліфікованих кадрів може зрівнятися, це може привести до втрати робочих місць останніми. Ринок менше потребує змін та різноманіття.

Якщо в другій половині ХХ ст. світ мав напрямок на глобалізм, а анування супер-держав було безсумнівним, то ХХІ ст. має інші тенденції. Через 25 років існування Євросоюз опинився в хиткому положенні, і зараз у наявності посилення протилежних, антиглобалістських тенденцій: спочатку у Великобританії на референдумі 2016 року 51,9% жителів проголосували за вихід з Європейського союзу, що викликало підйом націоналістичних, євроскептичних і антиглобалістських настроїв по всьому регіону. У своїй передвиборчій кампанії Дональд Трамп спирався на ряд антиглобалістських тверджень і волав до робітничого класу, який гостріше інших відчуває негативні ефекти глобалізації. Він пояснював, що США витрачають занадто багато грошей на підтримку іноземних партнерів, дозволяють закордонним компаніям витіснити з ринку місцевих виробників, а китайські і мексиканські робочі забирають місця у американців. Тому серед передвиборних обіцянок Трампа було збільшення тарифів на імпорт товарів з Китаю і Мексики, усунення Північноамериканської зони вільної торгівлі (NAFTA) або зміна її формату, вихід з транстихоокеанського партнерства.

Можна сказати, що країни зараз закриваються для зосередження на своїх особистих інтересах, для еволюції та розвитку у всіх сферах внутрішньої діяльності. На зміну Глобалізму приходить постіндустріальне суспільство: суспільство, в економіці якого переважає інноваційний сектор з високопродуктивної промисловістю, індустрією знань, з високою часткою в ВВП високоякісних та інноваційних послуг, з конкуренцією у всіх видах

I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

економічної та іншої діяльності, а також більш високою часткою населення, зайнятого в сфері послуг, ніж в промисловому виробництві.

Це унікальність кожної країни окремо, її розвиток, через призупинення універсалізації систем, та прагнення до удосконалювання їх без уніфікації. Наукові розробки стають головною рушійною силою економіки – базою індустрії знань. Найбільш цінними якостями є рівень освіти, професіоналізм, здатність до навчання і творчий підхід працівника. Головним інтенсивним фактором розвитку постіндустріального суспільства є людський капітал – професіонали, високоосвічені люди, наука і знання у всіх видах економічної інноваційної діяльності.

Таке суспільство можна дорівняти поняттю інновації, а інновації та дизайн на мою думку мають найтісніший зв'язок. У природі слово дизайн з'явився через інновації. 1849 року в Англії вийшов перший у світі журнал, який мав у назві слово «дизайн» – «Journal of Design», заснований державним діячем, художником – проєктувальником сером Генрі Коулом (він же виступав ініціатором проведення Всесвітньої виставки в Лондоні 1851 року). В одному з перших номерів журналу було відзначено:

«Дизайн має двоїсту природу. На першому місці — строга відповідність призначенню створюваної речі. На другому — прикраса або орнаментация цієї корисної структури. Слово «дизайн» для багатьох зв'язується найчастіше з другим, з незалежним орнаментом, протиставленим корисної функції, ніж з єдністю обох сторін». Річард Редгрейв, редактор. І зараз Дизайн – це творчий метод, процес і результат художньо-технічного проєктування промислових виробів, їхніх комплексів і систем, орієнтований на досягнення найповнішої відповідності створюваних об'єктів і середовища загалом потребам людини, як утилітарних, так і естетичних.

Тож в умовах постіндустріального суспільства його розвиток набуде найбільших темпів. Адже потрібність у новому дизайне буде зростати. Також можна сказати, що ринок в якому буде реалізовуватись потрібність суспільства в інноваціях, буде характеризуватися високою конкуренцією, такий ринок надає

можливість свіжим ідеям в науці та дизайні реалізовуватись та набувати більш високий якісний рівень. Суспільство при такому сценарії буде розвиватись в естетичному та культурному плані, а рівень потреби в якості буде зростати, тож і дизайн буде розвиватись знову таки більш швидко, для того щоб задовольнити потреби суспільства.

Проте якщо така форма може існувати лише в умовах антиглобалізації, то можна сказати, що таке положення буде тотожним з ізольованою системою, ентропія в якій буде зростати. Кількість якісної енергії на початку створення систем буде високою, проте з часом вона буде ставати розсіяною, тож економіка, яка створена на безкінечному зрості, в яку не поступає спектр нововведень з інших систем не буде ефективною в кінченому стані.

Висновки. Таким чином, стадії функціонування суспільства постійно замінюють одна одну. Кожна система має змінюватись, та розширюватись, а дизайн буде існувати при будь-яких стадіях розвитку та існування суспільства, головне це розуміння цілей, які супроводжують актуальний дизайн, аналіз усіх сфер використання дизайну. Ми не зможемо вирішити глобальні світові проблеми, якщо не будемо використовувати інновації. І ми залишимося ізольованою системою, якщо не зможемо глобально мислити.

Список використаних джерел

1. И. Розенсон. Основы теории дизайна. СПб.: Питер, 2006. 224 с.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. М.: Академия, 1999.
3. Гейтс Б. Дорога в будущее. М., 1998
4. Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология / под ред. В. Л. Иноземцева. М.: Академия, 1999
5. Постфордизм: концепции, институты, практики / под ред. М. С. Ильченко, В.С. Мартыанова. М.: Политическая энциклопедия, 2015.
6. Римашевская Н.М., Галецкий А.А., Овсянников А.А. Население и глобализация. М.: Наука, 2004. 322 с.
7. Кузовков Ю. В. Глобализация и спираль истории. — Москва, 2010. — Т. (часть) 2.
8. Жаданов С. «Глобализм: что это такое, как это работает и кому это выгодно» - онлайн журнал «Нож» - <https://knife.media/go-global/>

ЗМІСТ

**I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ
ХУДОЖНЬО-ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДАХ
МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

Аліна Карпенко

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЛПРИЗМ»: КОЛО ОСНОВНИХ
ТЕРМІНІВ 3

Лариса Давидович

ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА..... 8

Марина Ткаченко

Аліна Карпенко

ЛПРИЗМ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСЕННОЇ ТРАДИЦІЇ ЯК МЕНТАЛЬНА
ОЗНАКА..... 14

Альона Лекарева

ВЕРСТКА КНИГИ У ПОЛІГРАФІЧНОМУ ДИЗАЙНІ..... 19

Діана Дегтяр

ГЛОБАЛІЗМ ТА ПОСТІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО, ЇХ РОЛЬ У
СФЕРІ РОЗВИТКУ ДИЗАЙН ІНДУСТРІЇ 24

Владислава Гаврутенко

ШРИФТ ЯК ОБ'ЄКТ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ 30

**II СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ І
ЗА КОРДОНОМ**

Валентина Кузьмічова

Богдан Нехайчук

ДЕЯКІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ПОСТАНОВКИ ГОЛОСУ В ЦЕНТРИ
УДОСКОНАЛЕННЯ ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ОПЕРНИХ СПІВАКІВ
ПРИ МІЛАНСЬКОМУ ОПЕРНОМУ ТЕАТРИ «LASCALA» 35

Анастасія Сенютіч

МОДА 50-ТИХ РОКІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА МОДУ СУЧАСНОСТІ..... 41